

ІНТЕРНЕТ-ПОРТАЛ «ПОПУЛЯРНА АСТРОНОМІЯ» ЯК ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Олена Антонова,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки, професійної освіти та управління
освітніми закладами,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир,
e-mail: olena.antonova2015@gmail.com

Ірина Дячук,

кандидат філософських наук, доцент,
директор,
Музей космонавтики імені Сергія Павловича Корольова,
м. Житомир,
e-mail: dyachukid21@gmail.com

Світлана Постова,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир,
e-mail: postovaya8111@gmail.com

У сучасних умовах одним з пріоритетних напрямків інформатизації суспільства є процес інформатизації освіти, який передбачає широке використання інформаційних технологій навчання.

Інформаційні технології не лише полегшують доступ до інформації та відкривають можливості варіативності навчальної діяльності, її індивідуалізації та диференціації, але й дають змогу по-новому організувати взаємодію всіх суб'єктів навчан-

ня, побудувати освітню систему, у якій учень був би активним учасником освітньої діяльності. Застосування мультимедійних засобів і технологій дає змогу побудувати таку схему навчання, у якій буде доречним поєднання звичайних і комп'ютерних форм організації навчального процесу, створює нову якість у формуванні системи знань [1; 2].

Астрономічні знання забезпечують формування в учнів наукової картини світу, сучасних уявлень про структуру Всесвіту та фізичні процеси, що відбуваються в ньому, а отже, є підґрунтям наукового світогляду. На основі астрономічних досліджень усвідомлюються принципи пізнання матерії й Всесвіту. Особливо важливим є той факт, що астрономія й на сьогодні продовжує впливати на розвиток філософського знання учнів. Необхідність використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання астрономії в загальноосвітніх навчальних закладах з урахуванням психолого-педагогічних особливостей учнів та рівня їх базової підготовки, а також недостатня розробленість означеної проблеми в теорії й методиці навчання астрономії й зумовлює актуальність роботи.

Астрономія як навчальний предмет має низку особливостей. Вона відрізняється, по-перше, абстрактністю понять, недоступністю явищ і процесів для чуттєвого сприйняття, відмінністю видимого та дійсного, по-друге, необхідністю інтегрувати знання з різних областей та застосувати вивчені закони й методи досліджень до об'єктів і явищ космосу. Безумовно, слід враховувати той обмежений час, який надано для вивчення астрономії в загальноосвітніх навчальних закладах. Саме тому перед неформальною освітою постає завдання стимулювати пізнавальну активність учнів. Одним із способів є запровадження інтерактивних технологій, реалізованих з використанням сучасних інформаційних технологій.

Науковцями доведено, що застосування нових інформаційних технологій значно поліпшує ефективність процесу навчання, зокрема під час вивчення астрономії [5].

Останнім часом великої популярності набувають освітні веб-ресурси. До них висувують дуже жорсткі вимоги, зокрема вони мусять мати високий рівень виконання, належне худож-

не оформлення, характеризуватися повнотою матеріалу, забезпечувати якість методичного інструментарію й технічного виконання, відповідати дидактичним принципам логічності та послідовності викладу даних [3; 4].

У діяльності неформальній на базі музею використання наявних на сьогодні освітніх веб-ресурсів не завжди є доцільним, оскільки більшість з них є вузькоспеціалізованими, орієнтованими та організацію освітнього процесу в закладах освіти різних рівнів. Тому постає нагальна потреба у створенні освітніх Інтернет-порталів, тісно пов'язаних зі сферою діяльності музею. Функціонування такого порталу має забезпечувати як яскраве подання матеріалу, так і зворотній зв'язок — розуміння рівня сприйняття поданого матеріалу. Отже, структура сайту має бути розроблена з урахуванням зазначених моментів.

Існує багато способів розроблення веб-ресурсів, більшість з них потребує глибоких знань з веб-дизайну та веб-програмування, що у свою чергу призведе до залучення професіональних веб-розробників. Проте, враховуючи обмежені бюджетні можливості більшості музеїв, доцільніше застосовувати онлайн-конструктори для розроблення освітніх веб-ресурсів.

Конструкторами сайтів прийнято називати спеціальні онлайн-сервіси, що дають змогу «збирати» сайти з уже готових елементів. Одні конструктори доступні повністю безкоштовно, і працювати з ними можна, як правило, відразу ж після невеликої реєстрації. Інші ж можуть надавати основну частину функціоналу безкоштовно, а низку додаткових послуг і можливостей для сайту — на платній основі. Крім того, у деяких випадках безкоштовно функціонал конструкторів є доступним лише на певний термін, після чого необхідно заплатити за можливість продовжувати роботу.

Одним із багатофункціональних та зручних у використанні є конструктор сайтів, розроблений фахівцями західної компанії й орієнтований на аудиторію початківців користувачів — wix.com. Wix добре підходить для створення особистих сайтів, «візитівок» для компаній малого бізнесу та портфоліо фахівців, задіяних у творчій сфері, освітніх ресурсів. Цьому

сприяють стильні інтерактивні шаблони дизайну, яких доступно понад 500 різновидів у майже 7 десятках тематичних категорій.

Так, використовуючи можливості wix.com з метою підтримки просвітницької діяльності музею, було розроблено та опубліковано Інтернет-портал «Популярна астрономія» — <https://svitlanapostova81.wixsite.com/popular-astronomy> (рис. 1).

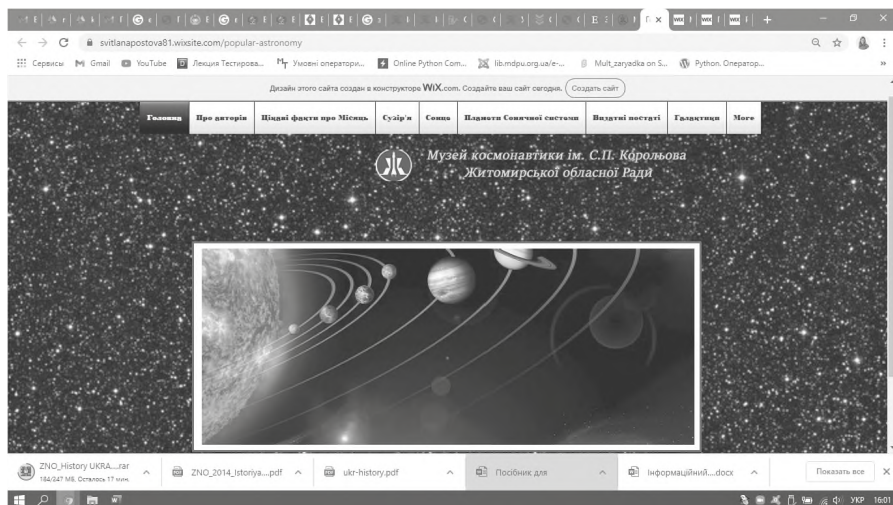

Рис. 1. Загальна структура Інтернет-порталу «Популярна астрономія»

До розроблення порталу були залучені найкращі фахівці області та обдаровані учні — вихованці гуртка «Прикладне програмне забезпечення». Учні представляли портал на Всеукраїнській конференції «Зоряний шлях» у 2019 році та на обласному етапі конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН у 2019–2020 рр.

Цей портал містить цікавий матеріал з астрономії, значна частина якого подана за допомогою мультимедійних презентацій (які користувач може завантажити). Використання мультимедійних презентацій дає змогу поєднати в одному програмному продукті текст, графіку, аудіо- та відеоінформацію, анімацію. Так за допомогою мультимедійних презентацій на

сайті не лише забезпечено подання матеріалу, а й пояснення деяких астрономічних явищ (затемнення місяця), яке збережено у відео-форматі. Проглянувши відео, що зацікавило, в учнів виникає потреба поглиблено зануритися в тему.

На порталі також є посилання на розроблені тести з різних тем для розуміння рівня засвоєння поданого матеріалу відвідувачами (сторінка «Конкурси та змагання»).

Робота над розширенням можливостей Інтернет-порталу продовжується. Плануємо поліпшення його функціональних можливостей — забезпечення різних рівнів доступу до матеріалів порталу, проведення інтернет-вікторин, онлайн-зустрічей тощо.

Інтелектуальний потенціал нації напряму залежить від пізнавальної активності молоді, стимулювання якої є одним із основних завдань неформальної освіти.

Список літератури:

1. Биков В. Ю., Лапінський В. В. Методологічні та методичні основи створення і використання електронних засобів навчального призначення. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2012. №2(98). С.3–6.
2. Верлань А. Ф., Тверезовська Л. О. Основні напрямки застосування інформаційних технологій у сучасній школі. *Сучасні інформаційні технології в навчальному процесі*. Київ : КПУ імені М. П. Драгоманова, 1997. С.22–38.
3. Гуржій А. М., Лапінський В. В. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів. *Інформаційні технології в освіті* : зб. наук.праць. Вип. 15. Херсон : ХДУ, 2013. С. 30.
4. Крамаренко Т. В. Використання Інтернету та електронних освітніх ресурсів у навчальному процесі вищих навчальних. URL : <http://pedpsy.duan.edu.ua/images/stories/Files/2016-1/43.pdf>
5. Мельниченко С. Л., Ткачук Д. Л. Використання інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні астрономії для підвищення пізнавальної активності учнів. *Вісник Черкаського університету*. 2016. № 11. С. 35–42.